

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Actief deelnemen aan de elektriciteitsmarkt

Bijeenkomst Wetsvoorstel Energiewet 2 juli 2020

Pijler IV: Ruimte voor nieuwe marktinitiatieven

Ronald Jansen

Energiewet | Ruimte nieuwe marktinitiatieven (pijler IV)

Generieke doelen energiebeleid / energievoorziening

CO₂-arm

Betrouwbaar

Betaalbaar

Veilig

Inpasbaar in ruimte

Pijler I

Versterkt kader voor toekomstige systeemintegratie

Pijler IV

Meer ruimte voor nieuwe marktinitiatieven

Pijler II

Energiedata als noodzakelijke en kansrijke grondstof

Pijler V

Meer bescherming eindafnemers

Pijler III

Systemen op orde en ondersteunend voor de energietransitie

Pijler VI

Versterking toezicht

Energiewet – algemene introductie

+ 1/2/3.....

- 4. Beoogde wijzigingen: in 6 pijlers

I: Versterkt toekomstkader

II: Energiedata als grondstof

III: Systemen op orde

IV: Ruimte nieuwe initiatieven

V: Meer bescherming

VI: Versterking toezicht

Tijdens deze sessie staat op het programma...

... Van afnemer naar actieve afnemer

... Nieuwe marktspelers

... Meerdere marktpartijen op een aansluiting

... Balanceringsverantwoordelijkheid

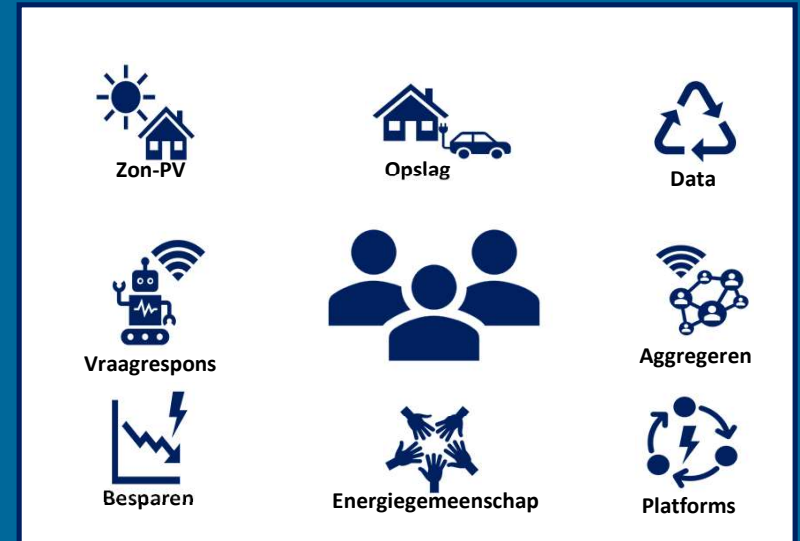
... Leveren aan huishoudens en micro-ondernemingen

... Beantwoording van vragen (vanuit 'Q&A' – niet vanuit chat)

Van afnemer naar actieve afnemer

- > Door de energietransitie zal de energiemarkt komende jaren veranderen
- > Nieuwe bronnen, meer data, meer mogelijkheden (bijv. accu auto) en meer decentrale opwek
- > Ook rol eindafnemer zal veranderen:
 - Naast afnemer, ook producent
 - Reageert (meer) op marktsignalen (bijv. variabele tarieven of vraagrespons)
 - Meer keuzevrijheid

Ondersteund vanuit de EU

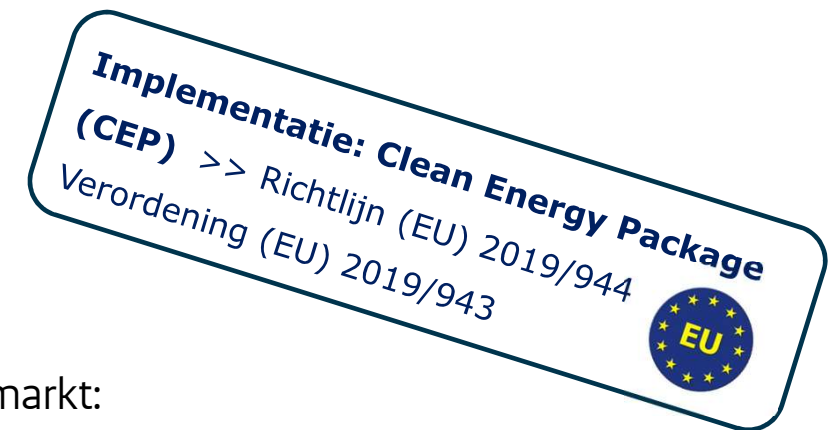
> Ook de Europese Unie wil eindafnemers activeren

Afnemers moeten actief kunnen deelnemen aan de elektriciteitsmarkt:

- Verbruik kunnen aanpassen aan marktsignalen
- Kunnen kiezen voor meer leveranciers
- Overtollige zelfopgewekte elektriciteit, ook los van hun leverancier, kunnen verkopen

> Randvoorwaarden:

- (1) Afnemers zijn zelf verantwoordelijk voor hun handelen en
- (2) Kunnen onafhankelijk van hun energieleverancier opereren

Nieuwe marktspelers

- > **EU-regelgeving noemt aantal nieuwe marktspelers:**
 - (1) de actieve afnemer
 - (2) de energiegemeenschap en
 - (3) de onafhankelijke aankoop groepering/ aggregator

- > **Wetsvoorstel wordt opgezet vanuit activiteiten**
 - Niet de entiteit, maar de activiteit is doorslaggevend voor de regels die van toepassing zijn
 - Alleen waar reguliere regels niet goed aansluiten, worden specifieke regels opgenomen

1. Actieve afnemer

- > **Actieve afnemer is een eindafnemer, die:**
 - i. door hem zelf opgewekte elektriciteit verkoopt of;
 - ii. deelneemt aan flexibiliteits- of energie-efficiëntieregelingen.
- > **Vaak meerdere markttrollen:**
 - Is eindafnemer van elektriciteit
 - Maar vaak ook producent (voorschriften producenten)
 - Soms ook leverancier.
- > **Als hij wil leveren aan andere eindafnemers, gelden regels leveranciers, o.a.:**
 - Deel kunnen nemen aan centrale berichtenverkeer
 - Balanceringsverantwoordelijkheid regelen en
 - Moet waarschijnlijk ook belastingen afdragen
 - Voor levering aan HH en MO moet hij in beginsel een leveringsvergunning hebben, tenzij hij een beroep kan doen op uitzonderingsbepaling.

2. Energiegemeenschap

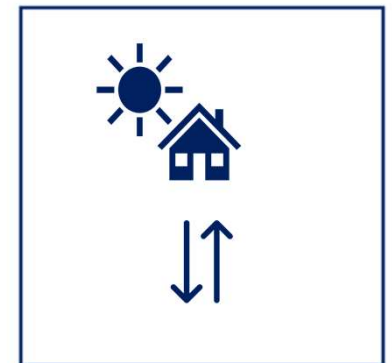
- > **Energiegemeenschap**: juridische entiteit – gebaseerd op vrijwillige en open deelname – waarvan leden of aandeelhouders feitelijke zeggenschap hebben en die zich bezig houdt met productie van energie, of andere energiediensten kan aanbieden aan haar leden of aandeelhouders, waarbij het hoofddoel niet is gericht op winst.
- > Ook de energiegemeenschap zal vaak als **producent en als leverancier** optreden.
- > Ook hier gelden **in beginsel** reguliere voorschriften producenten en leveranciers.
- > **Onder voorwaarden** beroep op uitzondering vergunningplicht voor levering aan HH en MO.

3. Aggregator

- > **De aggregator** is een marktpartij, die elektriciteit inkoopt bij vaak kleinere marktdeelnemers, en deze aanbiedt op de elektriciteitsmarkt.
- > Is vaak de leverancier, maar kan ook een **onafhankelijke** partij zijn.
- > De **onafhankelijke** aggregator is een nieuwe marktrol en heeft
- vanuit die hoedanigheid - ook toegang tot het berichtenverkeer.
- > Wanneer hij de opgekochte elektriciteit verkoopt aan eindafnemers,
is hij - naast aggregator - ook weer leverancier en moet hij aan de daarvoor
geldende voorschriften voldoen.

Vragen – via Q&A

Voorbeeld I

- > Eindafnemer met zonnepanelen verkoopt zelfopgewekte elektriciteit aan een onafhankelijke aggregator
- > Er zijn dan meer actoren actief op de aansluiting:
 - Leverancier
 - Aggregator
- Afname en invoeding moeten apart worden gemeten en;
- Leverancier (afname) en aggregator (invoeding) hebben recht op ‘eigen data’

Voorbeeld II

Eindafnemer kiest andere leverancier voor laadpunt elektrische auto:

- Twee leveranciers op één aansluiting
- Verbruik huis en laadpaal moet apart worden gemeten en geregistreerd
- Beide leverancier/ BRP's hebben recht op 'eigen' data

Meerdere marktpartijen op een aansluiting

- > **Belangrijke voorwaarde** wanneer er meer marktpartijen actief zijn op een aansluiting, is dat de geleverde of afgenomen elektriciteit aan de juiste marktpartij kan worden toegerekend.
 - Huidige slimme meter registreert invoeding en afname al apart
- > In andere gevallen kan het nodig zijn om een **tweede allocatiepunt** aan te leggen.
- > **Deze mogelijkheid bestaat al:** afnemer kan tweede allocatiepunt aanvragen bij netbeheerder:
 - Voordeel: marktpartijen volledig onafhankelijk van elkaar
 - Nadeel: duur en niet flexibel

Meerdere marktpartijen op een aansluiting

- > Naar verwachting komen er ook **administratieve oplossingen** voor het toerekenen van elektriciteitsstromen bij meerdere leveranciers.
- > **Experimenten** (met laadpalen) voor meer leveranciers op een aansluiting, waarbij de afgenomen elektriciteit administratief (m.b.v. blockchain), wordt toegerekend aan de verschillende leveranciers.
- > Verwachting is dat dit zich de komende jaren **verder zal ontwikkelen**, zodat eindafnemers - ook zonder apart allocatiepunt - gebruik kunnen maken van diensten van meerdere aanbieders.
- > In Energiewet komt **ruimte** voor deze ontwikkeling, die bij telefonie (roaming) en banken al langer bestaat.

Vragen – via Q&A

Balanceringsverantwoordelijkheid

- > **Verantwoordelijkheid marktdeelnemers voor in evenwicht houden systeem**
- > Aansluiten bij EU-terminologie.
 - **Huidige situatie:** Voor ‘kleinverbruikers’ tot nu toe belegd bij de leverancier.
 - **Verordening (EU) 2019/934 stelt:**
 - Alle marktdeelnemers – ook eindafnemers – zijn financieel verantwoordelijk voor onbalans die zij in het systeem veroorzaken.
 - Afnemers zijn zelf balanceringsverantwoordelijk of delegeren dit op basis van een overeenkomst aan BRP van hun keuze.
- > Veel huishoudens en micro-ondernemingen (nog) niet actief.
 - **Voorstel is:** balanceringsverantwoordelijkheid voor HH en MO via leveringsovereenkomst te delegeren aan leverancier, tenzij afnemer dit elders onderbrengt.
- > Meer allocatiepunten → meer BRP's op de aansluiting.

Leveren aan huishoudens en micro-ondernemingen

- > Voor de levering aan HH en MO is een **leveringsvergunning** nodig.
- > Voor actieve afnemers en (kleinere) energiegemeenschappen kan dit een **belemmering** zijn om direct te leveren aan HH en MO → EU: AA en EG moeten direct aan eindverbruikers kunnen leveren.
- > In wetsvoorstel wordt daarom een **uitzondering gemaakt** op het verbod van levering aan HH en MO zonder leveringsvergunning.
- > De uitzondering geldt niet voor levering op het **primaire allocatiepunt**:
 - Leveringszekerheid (besluit leveringszekerheid elektriciteit en afsluitbeleid)
 - Inning netwerktarieven
- > Op een **secundair of administratief allocatiepunt** is levering door een van vergunningplicht uitgezonderde marktpartij verdedigbaar → bewuste keuze van een actieve consument.

Vragen – via Q&A

